

*В.І. Личик, к.т.н., О.М. Білякович, Л.В. Курбет
(Національний авіаційний університет, Україна)*

Управління транспортними засобами при наземному обслуговуванні в аеропортах

Метою даної статті є аналіз сучасного стану аеропортових послуг з наземного обслуговування, а саме - управління транспортними засобами в аеропорту, і розробка напрямків їх покращення. Розглянуто аеропортовий хендлінг обслуговування екіпажів ПС.

Вступ. Повітряний кодекс України визначає наземне обслуговування в аеропортах як послуги з наземного обслуговування повітряних суден, екіпажу, пасажирів, вантажу, багажу, пошти, що надаються користувачам аеропорту на території аеропорту (аеродрому) або за його межами [1].

Перелік послуг з наземного обслуговування регламентується Керівництвом з наземного обслуговування в аеропортах (АНМ) IATA («Airport Handling Manual» [2] та Керівництвом з наземного обслуговування ІКАО (Doc 10121. Manual on Ground Handling) [3].

У Європі ці послуги викладені у Директиві Ради ЄС «Про доступ до ринку наземного обслуговування в аеропортах Співтовариства» від 15.10.1996 № 96/67/ЄС [4].

Управління транспортними засобами для наземного перевезення екіпажів, пасажирів, багажу, вантажів та пошти в аеропортах (УТЗ) входить до переліку послуг, які надаються як аеропортами, так і хендлінговими компаніями, що працюють в аеропортах.

Управління транспортними засобами для наземного перевезення екіпажів, пасажирів, багажу, вантажів та пошти в аеропортах - це комплексний процес, який включає в себе координацію роботи водіїв, персоналу аеропорту та пасажирів.

Основний текст. Аеропортові транспортні засоби (Ground Support Equipment, GSE) є англійським еквівалентом нашого поняття авіаційна наземна техніка (АНТ), яка використовуються для наземного обслуговування літаків та пасажирів.

Одним з основних завдань УТЗ є забезпечення безпеки польотів при наземному обслуговуванні та комфорту пасажирів і членів екіпажів. Для цього водії GSE повинні володіти високою кваліфікацією та вмінням ефективно взаємодіяти з пасажирями, дотримуючись правил дорожнього руху та внутрішніх правил аеропорту.

УТЗ також включає в себе планування маршрутів, відстеження руху транспортних засобів та вчасне реагування на зміни у розкладі рейсів ПС.

Крім того, УТЗ забезпечує ефективну роботу всіх GSE в тому числі їх регулярне технічне обслуговування та ремонт.

Загалом, УТЗ є складним та відповідальним процесом, який вимагає високої організації та професійної компетентності водіїв та персоналу аеропорту

і хендлінгових компаній.

Ключові документи IATA та ICAO [2,3] містять рекомендації щодо роботи GSE в аеропорту. АНМ IATA визначає стандарти та правила щодо розміщення, обслуговування та експлуатації GSE, а також забезпечення безпеки під час їх роботи.

Крім того, IATA визначає стандарти та правила для транспортування пасажирів та вантажів в аеропорту, включаючи правила щодо розміщення та перевезення багажу, визначення ваги вантажів та вимоги до їх упакування.

Усі ці правила та стандарти IATA встановлює з метою забезпечення безпеки пасажирів та ефективного функціонування аеропортів, що є важливим для підтримання безпеки польотів та безперервної і надійної роботи авіаційного транспорту.

Основні питання, які регулюються цими документами, включають вимоги до допуску транспортних засобів на територію аеропорту, регламентацію руху транспортних засобів на території аеропорту, вимоги до безпеки експлуатації транспортних засобів, вимоги до регулярного технічного обслуговування транспортних засобів та вимоги до кваліфікації та підготовки водіїв транспортних засобів.

УТЗ є важливим елементом наземного обслуговування ПС та пасажирів, і вимагає відповідального та професійного підходу з боку персоналу, що працює з транспортними засобами.

На сьогодні хендлінгові компанії є ключовими гравцями в галузі наземного обслуговування літаків та пасажирів у аеропорту. Вони забезпечують широкий спектр послуг, включаючи управління транспортними засобами для наземного перевезення екіпажів, пасажирів, багажу, вантажів та пошти в аеропортах.

Хендлінгові компанії залучаються до цієї послуги через тендерний процес, де вони змагаються з іншими компаніями за право надавати послуги УТЗ у конкретному аеропорту. Цей процес зазвичай включає в себе подання пропозицій на різні види послуг, включаючи ціни та рівень обслуговування.

Прикладом такого тендерного процесу може бути той, що відбувається у Лондонському міжнародному аеропорту Heathrow.

Хендлінгові компанії, такі як Swissport International Ltd, Menzies, WFS та Dnata, змагаються за право надавати послуги наземного обслуговування ПС та пасажирів у цьому аеропорту. Вони пропонують різні пакети послуг, включаючи рух транспортних засобів, обробку багажу та обслуговування пасажирів, а також пропонують різні ціни та технічні рішення.

Після виграву тендерного процесу хендлінгова компанія укладає контракт з аеропортом на надання послуг наземного обслуговування літаків та пасажирів. У рамках цього контракту хендлінгова компанія зобов'язується надавати широкий спектр послуг на високому рівні якості та безпеки, а також дотримуватися всіх вимог і правил, встановлених аеропортом та регулюючими органами.

Наприклад, хендлінгова компанія Swissport International Ltd є однією з найбільших хендлінгових компаній у світі та має контракти на надання послуг з наземного обслуговування в більш ніж 300 аеропортах по всьому світу,

включаючи Лондонський міжнародний аеропорт Gatwick, міжнародний аеропорт Лос-Анджелеса та інші [5].

Компанія Menzies Aviation має контракти на надання послуг в більш ніж 200 аеропортах по всьому світу, включаючи Лондонський міжнародний аеропорт Gatwick, аеропорт Heathrow та Міжнародний аеропорт Ататюрка в Стамбулі.

При цьому названі хендлінгові компанії відповідають за управління GSE, такими, як автобуси для перевезення пасажирів та екіпажів між терміналом і ПС, технікою для транспортування багажу, навантажувачами багажу та контейнерів, аеродромними тягачами, вантажними автомобілями та іншим аеропортовим обладнанням.

Ці хендлінгові компанії забезпечують управління вантажоперевезеннями, які надходять та відправляються через аеропорт. Це включає навантаження та розвантаження вантажу, складське управління, організацію перевезень та інші послуги.

Хендлінгові компанії забезпечують координацію між різними департаментами та службами аеропорту в питаннях, що стосуються диспетчеризації та безпеки польотів при наземному русі GSE.

Крім послуг УТЗ, які, певною мірою, можуть дублюватись з послугами обслуговування на пероні, досить поширеним для хендлінгових компаній є забезпечення перевезення екіпажів ПС.

Для перевезення екіпажів в аеропортах використовуються різноманітні транспортні засоби, які забезпечують комфортні та безпечні умови перевезення.

Ці засоби включають автобуси для перевезення екіпажу, електромобілі, спеціальні транспортні засоби з підйомниками тощо.

Автобуси для перевезення екіпажу ПС є досить зручним та ефективним способом перевезення екіпажу від терміналу до літака або з літака до терміналу.

Ці автобуси зазвичай мають спеціальні двері та тримачі для вантажу, які забезпечують безпеку під час руху.

Рис. 1 Електроавтобус EP (Англія)

Сучасний електроавтобус для аеропорту це екологічний, маневрений електричний транспортний засіб, який ідеально підходить для перевезення екіпажів ПС в аеропорту. Наприклад, електроавтобус моделі EP (Англія) розрахований на 11 пасажирів і має розміри 2100 x 3860 1480 мм, забезпечуючи

радіус повороту всього 4,8 м. При цьому швидкість такого електроавтобуса становить 30 км/год.

Транспортні засоби зі спеціальними підйомниками використовуються для виходу екіпажу з високо розташованих палуб ПС або надання можливості екіпажу спуститися на землю. Вони зазвичай мають спеціальні платформи, які забезпечують безпечний та стійкий перехід із транспортного засобу до ПС.

Електромобілі використовуються для перевезення екіпажу в аеропортах на короткі відстані. Вони зазвичай мають дуже компактні розміри та низький рівень шуму, що робить їх ідеальними для перевезення екіпажу у будь-який час дня та ночі.

Наприклад, авіакомпанія Emirates використовує спеціальні автобуси для перевезення своїх екіпажів в аеропортах. Ці автобуси мають спеціальні двері та місця для багажу, що забезпечують безпеку та комфорт під час перевезення. Крім того, деякі аеропорти, наприклад, аеропорт Heathrow в Лондоні, використовують електромобілі для перевезення екіпажів між терміналом та ПС.

Рис. 1 Електромобіль для аеропорту на 6 осіб AV6-01 (Англія)

Висновок. Таким чином, комплекс послуг з наземного обслуговування, які відносяться до послуг з управління транспортними засобами для наземного перевезення екіпажів, пасажирів, багажу, вантажів та пошти в аеропортах, є важливим аспектом сучасного аеропортового хендлінгу. Аналіз комплексу цих послуг показує, що в ряді нормативних документів з наземного обслуговування є дублювання окремих технологічних процесів, пов'язаних з використанням GSE, що може негативно впливати на організацію наземного обслуговування окремими хендлінговими компаніями в аеропортах.

Список літератури

1. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3167-12>.
2. IATA Airport Handling Manual (AHM) 41st Edition 2021.
3. ICAO Doc 10121. Manual on Ground Handling. First Edition, 2019.
4. Директива ради ЄС «Про доступ до ринку наземного обслуговування в аеропортах Співтовариства» від 15.10.1996 №96/67/ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/file/31565>.
5. Офіційний сайт компанії Swissport International Ltd - Режим доступу: <https://www.swissport.com/en>.